

BR. 195

**IZVEŠTAJ OBAVEŠTAJNOG ODELJENJA KOMANDE GRUPE
PE ARMIJA »E« OD 3. JANUARA 1945. KOMANDANTU
JUGOISTOKA O SITUACIJI NA PODRUČJU GRUPE ARMIJA
»E« I PROBOJU SREMSKOG FRONTA KOD OTOKA¹**

T e l e g r a m

Br. 669

Primljeno:

4. 1. u 10.30 časova

Komandant Ju ^o s [^] cka (K-da GrA »F») »E« Grupa Ic/AO Br. 73 pcv. 4. jan. 1945. Pril.						
Ic	03	05	07	D	Ic/L	z.b.V.
AO	AI	All	AIII	St.P.	GFP.	

31a

— KR — Poverljivo — HMYX/FUE³ 117 s.1.45 23.00 časa
K-tu Jugoistoka (K-da GrA »F») (Ic) AO,

Ic — Večernji izveštaj K-de GrA »E« od 3. 1. 45.:

— Situacija u vazduhu: —

2. 1. 45. angažovanje nepr. jurišnih aviona iznad srem.[skog] fronta. Pritom su dva neprijateljska aviona vršila napad bombama i otvarala vatru iz avionskog naoružanja na naše položaje na prostoru Grabovo — Sotin. 3. 1. u podne, 4 dvomotorna aviona letela su iznad Konjica bez borbenih akcija.
Istočni front: —

Ispred bočnog položaja Prijepolje samo lokalna borbena delatnost delova 37. Titove div.[izijel], U rejonu Višegrad — Vardište neprijatelj se i dalje mirno ponaša. U sektoru Drina — Sava nastavlja se neprijateljski pritisak (28. div. u rejonu Bijeljine). Neprijateljske snage u rejonu 6 km jz. od Bijeljine su razbijene. Napadi naših snaga na Janju prekinuti su,

¹ Snimak telegrama (pisanog na teleprinteru) u AVII, NAV-T-311, r. 189, §. 787—8.

² Četvrtasti pečat primaoca.

³ Uobičajene telegrafske oznake u radio i teleprinterskom saobraćaju o slanju telegrama.

neposredno zapadno od mesta uz jači neprijateljski otpor.⁴ Na sremskom frontu banditske snage (21. Titova div.) su se povukle pred našim napadom iz rejonu Otok, preko Komletinci — Nijemci, prema istoku.⁵ Na dunavsko-dravskom frontu, osim lokalne artiljerijske vatre za ometanje, nije bilo nikakvih naročitih događaja.

Lokacije jedinica:

Štab 28. Titove div. u Tutnjevac (22 km jz. od Bijeljine).⁶ Artiljerijska brigada 17. Titove div. verovatno se još nalazi na istočnoj obali Drine.⁷ Potvrđeno je da se 21. Titova div. nalazi na prostoru Komletinci — Nijemci, 5. Titova div. premeštena je sa sremskog fronta u rejon Beograda, u cilju odmoru i popune.⁸ (Sve iz izjava zarobljenika.)

Crna Gora:

Bezuspješni napadi neprijatelja u jačini čete (verovatno VII/3 div.⁹) sa j. i z. na zaprečni položaj Bijelo Polje. Sa obe strane puta Bijelo Polje — Prijepolje neprijatelj se mirno ponaša.

⁴ Blíže o tim borbama ma prostoru Bijeljina — Janja vidi tom IV, iknj. 32, dok. br. 72.

⁵ Dvadeset prva divizija 1. armije prešla je (tada znatne gubitke. Nemci (Borbena grupa »Burgamajster« — »Burgemeister«, ojačani 14. pulk 7. SS-divizije »Brine Eugen« i delovi 11. vazduhoplovne poljske divizije, a iza njih — u drugom ešelonu — 41. pešadijska divizija) su 3. januara, napadom u zoru, u belim ogrtačima, potpomognuti tenkovima, uspjeli da potpuno iznenade 21. diviziju i da je primoraju da se povuče na levu obalu Bosute, zauzevši pri tome Komletince i Nijemce. Cilj napada je bio da se poboljša linija fronta i da se otkloni opasnost odsecanja jedinica koje su se povlačile dolinom Drine, preko Bijeljine, za Brčko. Opširnije o tome vidi dok. br. 192 i 193; Grupa autora, *ORNJ*, str. 503; Milovan Dželebdžić, *Borbe u Sretnu u zimu 1944/1945. godine*, Vojmistorijski glasnik br. 2, Beograd, 1975.

⁶ Blíže o rasporedu 28. NOU divizije vidi tom IV, knj. 32, dok. br. 72.

⁷ To nije bila brigada u sastavu 17. NOU divizije, već je ovde reč o 1. artiljerijskoj brigadi Južne operativne grupe, koja je bila pridana 17. diviziji za vreme njenih dejstava u decembru. Međutim, ta i¹ 2. artiljerijska brigada, početkom januara 1945, podržavale su, s prostori je Kovčijaa •— Loznica, deystva 45. NOU divizije (vidi tom IV, knj. 31, ddk. br. 150 i knj. 32, dok. br. 25).

⁸ Taj podatak je bio tačan. Peta NOU divizija, početkom januara 1945, nailazila se u rezervi i na odmoru. Bila je raspoređena tada na položajima na liniji Opatovac — Lovaš — Tovarnik (vidi tom I, knj. 18, dok. br. 1, 2 i 10).

⁹ To jest: 7. crnogorska brigada 3. NOU divizije.

Hrvatska:

Pojačan neprijateljski pritisak (XIV/29. div.)¹⁰ u rejonu s. Trcovo¹¹ sa bezuspešnim napadima na naša uporišta. U rejonu Kreševo i dalje žilav otpor neprijatelja ji. od Fojnice. Tamo se, prema izjavama stanovnika, nalaze 3 neprijateljska tenka i više brdskih topova. Kod poduhvata »Lavine« usledili su delovi XI/4.¹² Lokalni pokreti odvajanja kod Brajkovica, koji su uslovljeni neprijateljskom situacijom, spori su. Neprijatelj, koji je prodro u rejon 9 km sz. od Zenice, povukao se posle višečasovnih borbi prema jugu. 3 jedinice VI/4.¹³ dovučene su iz rejona sz. od Busovače, preko Viteza, u rejon Grahova (9 km z.-sz. od Zenice) u cilju pružanja pomoći XI/4. (Izjave zarobljenika.) Gubici kod neprijatelja: u poduhvatu »Lavine« od 1. 1. 81 mrtav (od toga 1 ruski podoficir, Šiler) i 3 zarobljena. Štab Bosanske divizije¹⁴ u Tesliću premešten u Prnjavor (22 km jz. od Dervente).

(Izjave zarobljenika.) U Kordunu stalni neprijateljski pritisak, osim u rejonu Bihaća. Pred našim protivudarom protivnik je evakuisao visove 8 km sz. od Bihaća. Delovi 11/35. div. zauzeli su Lukiće (4 km ji. od Babinog Potoka).¹⁵ Inače, podaci o neprijatelju su nepromenjeni.

K-da GrA »E« /Ic/AO pov. br. 103/45

Od 3. 1. 45 (Varnštorf,¹⁶ gen. štab[ni] potpukovnik).

¹⁰ To jest: 14. hercegovačka (omladinska) brigada 29. NOU divizije.

¹¹ Tako piše u originalu; pogrešno, treba: Trnovo. Tada je, početkom januara 1945, u Trnovu bio okružen 696. bataljon Feldžandarmrije od jedinica 14. hercegovačke brigade. Opkoljeni bataljon deblokirao je 2. bataljon 724. puka 104. lovačke divizije (vidi tom IV, knj. 32, dok. br. 39).

¹² Reč je o 11. krajiškoj brigadi 4. NOU divizije. Bliže o njenim dejstvima i poduhvatu »Lavine« vidi dok. br. 201 i tom IV, knj. 32, dok. br. 40, 41 i 78.

¹³ To jest: 6. krajiške brigade 4. NOU divizije.

¹⁴ Odnosi se na 53. NOU diviziju. Ona je nosila naziv »Srednjobosanska NOU divizija« sve do 15. decembra 1944, kada je preimenovana u 53. NOU diviziju (vidi tom IV, knj. 31, dok. br. 86).

¹⁵ Bliže o dejstvima 2. brigade 35. NOU divizije vidi tom V, toj. 37, dok. br. 128.

¹⁶ Nachrichtenführer (Nahrihtenfirer — načelnik veze)